

SLOVENSKI NAROD

Letna vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petitt vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petitt vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.551.

Francija in Jugoslavija sta uedinjeni za večne čase

V Marseilleu prelita kri je za večne čase cementirala francosko-jugoslovensko zavezništvo, izjavlja predsednik francoske vlade

Pariz, 8. novembra. r. V torek je bilo otvorjeno izredno zasedanje francoskega parlamenta in senata. Obe zbornici sta svojo prvo sejo posvetili spominu žrtv marsejskega atentata ter izkoristili to priliko, da v imenu vsega francoskega naroda naglasita popolno solidarnost Francije z Jugoslavijo. V poslanski zbornici je po govoru predsednika parlamenta Bouissona povzel besedo ministrski predsednik Doumergue, ki je v daljšem govoru naglasil, da je marsejski zločin še tesneje združil Francijo in Jugoslavijo ter da bo Francija še verneje stala ob strani

Jugoslavije in do zadnje kaplje krvi branila življenjsko delo velikega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Kri, ki jo je dal kralj Aleksander za dobrobit Jugoslavije in za okrepitev miru, je cementirala francosko-jugoslovensko zavezništvo in enako, kakor je kralj Aleksander za večne čase uedinil Jugoslavijo, je s svojo mučeniško smrtjo uedinil za večne čase tudi Francijo in Jugoslavijo. Francija ne bo mirovala prej, predno ne bodo ugotovljeni vsi krivci marsejskega zločina, ki morajo za svoj zločin dobiti tudi primerno kazen.

vali denar. V arhivu so našli tudi celo kopico slik. Teroristi so se očitno kaj radi slikali in fotografirali. Za preiskavo so posebno važne fotografije, ki kažejo teroriste v raznih taboriščih na Madžarskem in v Italiji, ker bodo služile za najboljši dokaz, kdo jim je nudil podporo in kje so se skrivali. Posebni oddelek, ki se je označeval s P. V., je

vedil špijonažo. Njegovo delo je bilo v glavnem usmerjeno na ugotovitev, kakšne ukrepe je povzela jugoslovenska policija za pobijanje terorizma. Prav tako so iz najdenih dokumentov ugotovili, da se je berlinska organizacija postrani bavila tudi še s separatistično propagando na Češkoslovaškem.

Italija je naenkrat najmiroljubnejša država na svetu!

Budimpešta, 8. novembra. č. »Pesti Hirap« je objavil daljšo izjavo, ki jo je dala njegovemu poročevalcu v Rimu neka »svetovno znana osebnost«, ki je tako po svojem poznavanju razmer, kakor po svojem položaju kvalificirana, da pojasni italijansko stališče. Ta osebnost je govorila o nedavnih

je madžarski novinar dobil odgovor, da ni nikakih ovir, da se vzpostavi dobri odnosi. Če Italija dobi primerne garancije za neodvisnost Avstrije. Razen avstrijskega vprašanja Italije nič ne loči od Nemčije.

Nato je razgovor krenil na posledice marsejske tragedije. Omenjena osebnost je izjavila: Vse zavisi od tega, kaj namerava sedaj storiti jugoslovenska vlada. Evropa ne želi da bi iz tega nastali kakršnikoli mednarodni zapletljivi Analeška francoska talijanska in tudi rumunska vlada so izrazile željo, da se posledice marsejskega atentata izolirajo.

Vtis Beneševskega ekspozicija v Rimu

Rim, 8. novemb. č. Ekspozicija češkoslovaškega zunanega ministra dr. Beneš je napravila v Rimu globok vtis. Posebno pozornost je vzbudila njegova izjava, da neodvisnost Avstrije še vedno ni zagotovljena in da je treba v ta namen doseči sporazum z Italijo. To izjavo komentirajo tukajšnji listi tako, da je dr. Beneš očitno mislil na sporazum, ki se ima skleniti med Češkoslovaško, odnočno med Malo antanto in Italijo. Pri tem naglašajo da je bil sporazum o garancijah za avstrijsko neodvisnost sklenjen že v Ženevi in da je prišel jasno do izraza v skupni izjavi treh velesil. V ostalem pa glede na Benešev ekspoze pripominjajo, da ga je namenoma podal baš v trenutku, ko se madžarski ministrski predsednik Gömbös mudi v Rimu.

Večnega rovarjenja mora biti konec!

Silen odmev Doumerguejeve izjave v francoskem tisku Nepremagljiv blok proti rušilec miru

Pariz, 8. novembra. p. Vsi današnji listi na uvodnih mestih objavljajo govor predsednika francoske vlade Doumerguea na večerašnji komemorativni seji francoskega parlamenta in podčrtavajo v svojih komentarjih dalekosežen pomen teh izjav. Iz govora Doumerguea se najbolj jasno vidi, da je marsejski zločin še bolj poglobil francosko-jugoslovensko zavezništvo, ki bo slej ko prej neporušljiv branik miru in reda v Evropi. »Tempe« piše med drugim:

»Izjave, ki so bile pri tej priliki podane v francoski poslanski zbornici, obenem jasno kažejo, da se ne bodo več tolerirala zločinska teroristična taborišča po državah, ki s tem dokumentirajo svojo nenaklonjenost ne samo Jugoslaviji, marveč sploh politiki miru in mednarodnega sodelovanja. Francija in Jugoslavija v sklopu Male antante in Balkanske zveze predstavljata skupno z drugimi miroljubnimi državami, predvsem v sodelovanju z Anglijo, tako močan blok proti rušilec miru, da ga nobena sila ne more premagati. Večerašnja izjava Doumerguea je za Evropo novo jamstvo, da Francija ne bo dopustila, da bi zločinski elementi, pa naj stoji za njimi kdorkoli, rušili mir in izzivali konflikte, ki bi mogli zanetiti nov svetovni požar.

Prav tako podčrtava francoski listi, da ta izjava jasno dokazuje, da Francija ne bo mirovala in ne bo dopustila, da bi Evropa šla preko marsejskega zločina. Krivda in odgovornost za ta zločin se mora do kraja pojasniti in krivci morajo prevzeti nase tudi vse posledice.

Francoski listi navezujejo obenem svoje komentarje na večerašnji ekspoze češkoslovaškega zunanega ministra dr. Beneš v poslanski zbornici, v katerem je naglasil popolno solidarnost z Jugoslavijo in Francijo

in prav tako ne samo v imenu Češkoslovaške, marveč vse Male antante postavil zahtevo, da se mora marsejski zločin do kraja razčistiti. Ta solidarnost, ki se manifestira v teh usodnih trenutkih, ki jih preživlja Evropa, je najboljšje jamstvo, da je kailcem miru in podtalnim rovarjem enkrat za vselej odklenkalo.

Zahvala Narodnega predstavnštva

Beograd, 8. novembra. V zvezi z govorom na večerašnji seji francoskega Narodnega predstavnštva, posvečenih blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, sta predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi in podpredsednik senata dr. Uroš Krulj poslala predsedniku francoskega senata in predsedniku poslanske zbornice naslednje zahvalne brzojavke: Gospodu Fernandu Bouissou, predsedniku Narodne skupščine, Pariz. Globoko ga njen od presrešljivi besedi, ki ste ih posvetili blagopokojnemu Vzvišenemu kralju-mučniku Aleksandru I. Uedinitelju, in od iskrenega sožalja ki ga je izkazala francoska Narodna skupščina vsemu jugoslovenskemu narodu, hitim, da vam v imenu Narodne skupščine kraljevine Jugoslavije izrazim njeno globoko zahvalo in njeno bratsko zvestobo. — Predsednik jugoslovenske Narodne skupščine dr. Kumanudi.

Gospodu Julesu Jeanenayju, predsedniku senata, Pariz. Hitim da vam v imenu jugoslovenskega senata izrazim najtoplejšo zahvalo za presrešljiva izjava o našem nepozabnem Viteškem kralju Aleksandru I. Uedinitelju, kakor tudi za iskrena čuvstva, s katerimi francoski senat sočustvuje v največji bolesti vsega jugoslovenskega naroda. — Podpredsednik jugoslovenskega senata dr. Krulj.

poročevalcu nekega francoskega lista. Absurdno je trditi se glasi izjava, da si Italija želi prisvojiti

Mussolini je bil prvi z meč voditelj držav, ki je nekoč ponudil Jugoslaviji prijateljsko pogodbo. Kar se tiče Avstrije, je Mussolini ne želi spraviti v italijansko odvisnost, marveč smatra, da je v interesu vse Evrope, da se Avstriji zagotovi njena neodvisnost. Italija tudi ne teži po nikaki hegemoniji na Balkanu. Nasprotno ji je mnogo do tega, da se med balkanskimi narodi ohrani ravnotežje. Aluzija o nadoblasti Italije na Balkanu se nedvomno nanaša na Albanijo. Zakaj ne bi bila Albanija italijanska vojna zaveznica. Če je Jugoslavija francoska zaveznica?

Kar pa se tiče govorice, da bo Italija zapustila Madžarsko, je omenjena osebnost dejala, da se je treba spomniti le na brzojavko, ki jo je Mussolini takoj po svojem znanem govoru v Milanu pričetkom tega meseca poslal ministrskemu predsedniku Gömbösu in v kateri zagotavlja Madžarski, da je Italija v primeru zblizanja s Francijo nikakor ne bo zapustila.

Na vprašanje o odnosjih do Nemčije

Sekundant marsejskih ubijalcev

Senzacionalna razkritja o sodelovanju generalnega tajnika Dollfussove patriotske fronte v teroristični akciji

Praga, 8. novembra. r. Dobro informirano »Pravo Lidu«, ki je že večkrat objavilo interesantne podatke o zvezah raznih oseb iz sedanje vlade dr. Schuschnigga z organizatorji marsejskega atentata, objavlja avtentičen tekst pisma, ki ga je pisal Perčević 18. aprila 1932 zveznemu komisarju za propagando, generalnemu tajniku vladne »Patriotske fronte«, sedanjemu državnemu »svetniku«, polkovniku Walterju Adamu. To pismo se glasi:

»Dragi Adam! Še enkrat se ti najlepše zahvaljujem za divno reproducirani zadnji hrvatski apel, ki je, sodeč po vsem, našel boljšo publiciteto, kakor apel iz meseca januarja.

Sedaj je naš apel opremljen tako od demokratske, kakor tudi od nacionalno-socialističnega tiska v rajhu z zelo efektinimi, deloma tudi direktno alarmantnimi naslovi. Čudno je, da »Germania« sploh ni reagirala, kakor tudi ne prostozidarska »Vörsische Zeitung«, čemur se pa sploh ne čudim.

Srbi v Beogradu bruhaajo strup in žolč proti apelu, a v istem času tudi — »Grič«. To je že precej mnogo za njihove že tako napete živce.

Sprejemni predvsem našo najtoplejšo zahvalo za tvoje nadaljnje sekundantske usluge. Z najsrečnejšimi velikonočnimi pozdravi od nas vseh ostajam tvoj Ivan Perčević.

V komentarju tega pisma pravi »Pravo Lidu«, da je potrebno zaradi boljšega razumevanja navesti, da je Perčević od leta 1932 dalje bil ravnatelj »Griča«. Apel, ki ga je iznesel polkovnik »tako divno« po Perčeviću intenciji, je bil v resnici članek poln žolča in nabito poln natolevani, ki so jih lansirali teroristi. Ta članek so objavile, kakor piše Perčević, nemške novine iz rajha Hvaležnost za nadaljnje »sekun-

dantske usluge« g. Adama se nanaša na rožnjo pomoč v boju, ki o njej pričra na »totine neridnih članov »Reichpost« proti Jugoslaviji. Če se sedaj zavzema »Reichspost« za svojega sotrudnika polkovnika Perčevića, ne dela tega samo zaradi tega terorističnega bandita, temveč tudi za to, ker ve, da tu gre za njeno lastno kožo in za kožo g. Adama.

Ali se gospod Schuschnigg zaveda, vprašuje »Pravo Lidu«, kaj pomeni, da pod takimi okolnostmi ne izroče Perčevića? Ali mogoče smatra situacijo svoje

vlade za tako rožno, da lahko dovoli, da med svoje najvažnejše sodelavce računa tudi polkovnika Adama, »sekundanta marsejskih ubijalcev«?

Obtožba pred Društvom narodov

Varšava, 8. novembra. AA. »Kurier Varšavski« in »Kurier Codzienie« objavljata izveščke iz beograjskih listov o dosejanih rezultatih marsejske preiskave. Oba lista poudarjata, da se bo Jugoslavija sporazumela s Francijo in z Malo antanto o tem, da predloži obtožbo pred Društvom narodov.

Sisteron odpuščen

Pariz, 8. novembra. AA. Notranji minister Marchoux je na podlagi sklepa disciplinarnega sodišča sklenil predložiti predsedniku republike in podpis ukaz o odpuščanju generalnega nadzornika narodne varnosti Sisterona iz državne službe.

Soočenje atentatorja s pričami

Pariz, 8. novembra. p. Včeraj in danes so aretirani atentatorje Pospisila, Rajča in Kralja soočili z nekaterimi pričami glede bivanja atentatorjev v Franciji. Osobite hotela »Des Alpes« odločno zanika trditve Mija Kralja, da bi se bil že pred atentatom povrnil v hotel, s čimer bi rad dokazal, da ni sodeloval pri atentatu. Osobite hotela soglasno izpoveduje, da se je Kralj vrnil v hotel šele po 6. zvečer, torej potem, ko je bil zločin že davno izvršen. V ostalem se izpovedbe hotela osobite strinjajo z navodili atentatorjev in je tako njihovo gibanje in bivanje v Franciji neoporečno točno ugotovljeno.

Perčević oddan v sodne zapore

Dunaj, 8. novembra. p. Na zahtevo Francije aretirani vodja teroristov v Avstriji, podpolkovnik Ivo Perčević, je bil danes prepeljan iz policijskih v sodne zapore dunajskega okrožnega sodišča II. Glede njegove izročitve avstrijska vlada ni ničesar sklenila. Ker pa so ga sedaj prepeljali v sodne zapore, sklepajo, da bo zadeva v kratkem rešena in zahtevi Francije najbrž ugodeno.

Najdeno truplo umorjenega terorista

Vinkovci, 8. novembra. r. Dunaj je pri Vinkovcih naplavil strahovito razmesarjeno truplo neznanega moškega. Voda je prinesla truplo najbrže iz Madžarske. Truplu manjka glava in desna noga. Okoli pasu ima usnjat jermen, sličen onim, kakor jih nosijo Pavelčević uniformirani »ustaše«. Zaradi tega sumijo, da gre za nesrečnika, ki so ga teroristi na ta način iznebili. Najbrže je imel na nogi kakšen znak, po katerem bi se mogla ugotoviti njegova identiteta. Zato so mu nogo enostavno odsekali.

Titulescu vrnil v Bukarešto

Bukarešta, 8. novembra. AA. Rador poročila: Zunanji minister Titulescu se je snoči ob 17.15 vrnil iz Ankare. Na postaji ga je pozdravil predsednik vlade Tatarescu s člani vlade. Državna poštajnika Radulescu in Titeanu sta ga pozdravila že na obmejni postaji Djurdjevo. Po prihodu Titulescu je bila ob 18. seja ministrskega sveta. Titulescu je poročal o svojem potovanju v Ankaru in o razgovorih v Sofiji.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2201.51 — 2312.87, Berlin 1365.69 — 1376.49, Bruselj 795.79 — 799.73, Curih 1108.35 — 1113.85, London 170.14 — 171.74, Newyork 3374.94 — 3403.20, Pariz 224.10 — 225.22, Praga 142.01 — 142.87, Trst 290.68 — 293.08 (premjia 28.5 odst.). Avstrijski šilling v privatnem kliringu 8.10 — 8.20.

Preiskava v Berlinu

Novi dokazi o zvezah teroristov — Fotografije iz raznih taborišč

Berlin, 8. novembra. r. Kakor smo že poročali, so v Berlinu izsledili tajni arhiv tamošnje organizacije Pavelčevićevih teroristov. Najdene dokumente sedaj pregledujejo in urejujejo. V arhivu so našli mnogo dokumentov, ki še bolj osvetljujejo delovanje in zveze teh zločincev. Berlinska organizacija je imela svoje prostore v Emsierstrasse št. 3. v eni najlepših ulic v Berlinu, kjer pač nihče ne bi pričakoval, da se skrivajo brezvestni plačanci zločinci najhujšega kova. V vodstvu te organizacije so bili dr. Vladimir Jelič, dr. Mile Budak, Evgen Kvaternik, Josip Miličević, dr. Stjepan Perić, Mladen Lorković in Slavko Cihlar. Razen poslednjih dveh so vsi ostali že pred marsejskim atentatom zapustili Berlin in se razbežali na vse strani, da bi tako zaščitili vsako zvezo z marsejskim zločinom. Kdaj so odpotovali, se ni dalo točno ugotoviti. Evgen Kvaternik je odjavljen pri policiji 2. maja, dr. Jelič meseca aprila. Najdelj se je mudil v Berlinu dr. Mile Budak. Po policijski odjavi je zapustil Berlin šele 5. oktobra, torej 4 dni pred atentatom. Svoji znanec je pripovedoval, da potuje v London, v resnici pa je odpotoval v Italijo k Pavelčeviću. Vse kaže, da

so Pavelčevići ljudje glavni del arhiva ali uničili, ali pa odnesli na varno v Italijo. Očitno so pustili v Berlinu samo ono, kar se jim je zdelo manj nevarno. Kljub temu pa so našli v arhivu še mnoge dragocene dokumente, ki olajšujejo preiskavo. Pavelčevića organizacija v Berlinu je vodila redno knjigovodstvo. Tudi vsa korespondenca je točno zabeležena. Na ta način je dobila policija v roke ves seznam doslej znanih, pa tudi mnogih doslej neznanih Pavelčevićevih agentov. Dragoceno gradivo predstavljajo tudi mnoga pisma, ki so jih našli v arhivu. Iz teh pisem se jasno vidi zveza med Pavelčevićevimi teroristi in generalom Sarkotičem ter podpolkovnikom Perčevićem. Našli so celo legitimacijo, sestavljeno v francoskem jeziku, ki jo je Perčević dal dr. Jeliču, da more polnoveljavno zastopati organizacijo teroristov v Ameriki. V pisemih se nekateri člani imenujejo s polnim imenom, drugi pa s šifro. Organizacija je imela tudi svojega šefa za finančne zadeve. On je vodil proračun in imel glavno bagerajno. Točno je vpisoval dohodke in izdatke. Policija je zaplenila tudi več čekovnih knjižic, tako da se bo dalo dokaj točno ugotoviti, odkod so dobi-

Ostavka francoske vlade

Doumergue se bo docela umaknil — Novo vlado bo po vsej priliki sestavil Laval

Pariz, 8. novembra. r. Ker so ostali vsi potizkusi za dosego sporazuma z radikalni brez uspeha, se je Doumergue odločil, da še v teku današnjega dopoldneva poda ostavko celotne vlade. Predsednik vlade Doumergue je sklenil, da se vrne na svoje posestvo v Tournefeuille.

Zato je zdaj glavno vprašanje, kako najti osebnost, ki bi bila najbolj pripravna za ohranitev medstrankarskega premirja. Listi soglašajo v tem, da je treba to premirje na vsak način ohraniti in nadaljevati finančno in gospodarsko obnovo države.

»Excelsior« piše v tej zadevi: Inozemstvo, ki nas opazuje, ne sme imeti vtisa o kakšnem globljem sporu med nami, kajti v tem primeru bi takoj iz tega črpalo korigirane Dolžnosti vseh je, da dajo primer hladnokrvnosti in notranje enote. Podobno piše »Matine«, ki pravi, da mora nova vlada pokazati inozemcem, ki računajo z napakami Francije, da je Franci-

ja močna in da ni zdaj prilike, da bi kdo računal z njeno slabostjo.

Za nadaljevanje doseganega vladnega dela imenuje v prvi vrsti predsednika poslanske zbornice Bouissona. Med kandidati je dalje Flandin, predvsem pa Laval, ki so mu listi še najbolj naklonjeni. Nekateri pravijo celo, da ima že sestavljeno listo, da reši krizo, čim nastopi.

»Petit Journal« poroča, da bodo Laval prosili, naj sestavi novo vlado. Zaenkrat pa še ni gotovo, ali bo to sprejel. Laval, ki je zdaj v znanjem ministrstvu, bi se rad posvetil samo ohranitvi in pospejevanju miru. Vprašanje je, ali se bo mogoče upirati prošnjam z raznih strani.

»ECHO de Paris« in »Ouevree« sta mnenja, da Tardieu ne bo več član nove vlade, ker je obolen. Namesto maršala Petains bo prišel polkovnik Fabry. Laval bi obdržal poleg predsedništva tudi zunanje ministrstvo. Glede ostalih bi ostala vlada neizpremenjena.

Skrivnost belega čevlja

— En žarek je pa nama le ostal. Ali več, kaj je storila ta priskrnjena Fullerjeva? — Sara Fullerjeva? — je vprašal Ellery. — Kaj? — Pred dobro uro je odšla z doma. Detektiv Hesse ji je bil ves dan za petami. Od Doornovih je odšla naravnost k doktorju Dunningu. Kaj porečeš na to?

Ellery ga je debelo pogledal. — K doktorju Dunningu? — je dejal tiho. — To je pa zares zelo zanimivo. Ali ni od Hesse še nobenih vesti? — Skoraj nič drugega. Ze samo to dejstvo pa zadostuje. V Dunningovem domu je ostala dobre pol ure. Ko je zopet stopila iz njega, je sedla v avto in se odpeljala naravnost k Doornovim. Hesse me je o tem telefonično obvestil in ostal je tam, kjer ima pri roki še enega detektiva.

— Sara Fullerjeva in doktor Lucius Dunning. — je ponovil Ellery. Sedel je k mizi, se zagledal v ogenj in začel bobnati s prsti po mizi. — Sara Fullerjeva in Lucius Dunning. To je kombinacija zate...

Kar se je zasmel očetu. — Prorokinja in čudodelni zdravnik. Klasičen non sequitur.

— To je res čudno. — je pritrđil inspektor. — Jutri zjutraj se morava lotiti te zadeve.

— Seveda. — je dejal Ellery s posebnim zadovoljstvom. — Po slovanškem pregovoru, da je jutro pametneje od večera. No — bomo videli.

Inspektor je molčal. Veselje, ki se je bilo naenkrat pojavilo na Elleryjevem obrazu, je enako hitro izginito. Brž je vstal in odšel v svojo spalnico.

XVIII.

RAPORTI INSPEKTORJA QUEENA

Novinarska senzacija o nasilni smrti Abigail Doornove, ki naj bi prišla potem v vse svetovne liste, je bruhnila v vsem obsegu na dan šele drugi dan po umoru.

V torek zjutraj so pričeli vsi ameriški listi pod debelimi naslovi obširna poročila čez vse prve strani, v katerih je bilo pa malo pozitivnih podatkov. Posebno newyorški tisk je nadomestil pomanjkanje podatkov in podrobnosti s tem, da je posvetil cele strani pripovedovanju in bajkam o presenetljivi karieri Abigail Doornove, o njenih odličnih finančnih transakcijah, o njeni radodarnosti in dobrotelosti ter o podrobnostih njenega ljubavnega romana s pokojnim Charlesom van der Donkom. En časopisni koncern se je hitro odločil in začel objavljati serijo člankov pod naslovom »Iz življenja Abigail Doornove«.

V popoldanskih izdajah so se že začele oglašati novinarske strele. Le sla-

bo maskirani kritični izpadi so bili naperjeni proti policijskemu komisariju, proti inspektorju Queenu in proti policiji vobče, a v enem primeru, ko je imelo to očitno politično ozadje, tudi proti županu mesta New Yorka. — Strindvajske dragocenosti ur je kanilo v večnost, se je glasilo eno izmed teh poročil, — pa ni bila najdena še nobena nitka, ki bi vodila k izsleditvi morilca, čigar krvave roke so spravile včeraj tako prerano veliko in plemenito dušo nesrečne žene na oni svet. Ali naj bi naš strogi inspektor Queen odpovedal in podlegel po tolikih letih uspešnega iztrebljanja zločincev baš v tem najvažnejšem primeru? — se je vpraševal drugi list. Tretji je kategorično ugotavljal, da bo imel policijski departement največjega mesta na svetu, vrsto let »notorično nesposoben« dvigniti moralo in varnost v tej v bistvu moralni velebčini, zdaj edinstveni priliki pokazati pred svetom, ki se mu ironično posmehuje, svojo nesposobnost in nemoč.

Edini newyorški list, ki ni zabavljaj na policijo, je bil za čudo tisti, pri katerem je bil zaposlen kot reporter Peter Harper.

Sicer pa niso bili potrebni napadi in namigavanje strupenega tiska, da so se uradna mesta zdramila iz svoje letargije. Politični in družabni svet je bil pretresen in temeljni in vsak njegov tresljaj se je kazal na občutljivem potresomeru policijske centrale. Javni delavci vseh vrst so oblegali župana z brzojavnicami, telefoničnimi in osebnimi prošnjami, naj pripomore pravici lo besede. Wall Street, prestrašen zaradi finančnih nemirov in nesposoben ustaviti neizogibni padec papirjev in iz tega izviračo paniko, je začel srdito dvigati glavo. Vlada Zedinjenih držav je kazala nesluteno zanimanje za vso zadevo. Senator, izvoljen v državi, kjer je imela Abigail Doornova velike nepremičnine, je nastopil v kongresu s plantičnim govorom o njeni tragični smrti...

V newyorški posvetovalnici, kjer se vrše burna posvetovanja, je bilo vse na nogah. Centre Street je šumela kakor ogromen ulj. Inspektorja Queena niso mogli nikjer najti. Seržant Velje sploh ni hotel govoriti z reporterji. Govorice, ki se razbohote v atmosferi zagonečnosti in dvomov, so krožile po vsem mestu, šepetajoč, da je nimenovani in »nedosegljivi« finančnik zelo močna osebnost, lastnoročno zadavil Abigail Doornovo, da bi se ji osvetil za izgubo, ki jo je utrpel, ko je v finančni borbi s pokojno starko sramotno podlegel. Ta, čeprav absurdna govorica, ni ostala brez učinka. Čez dve uri so jo oblasti že vzele na znanje in začele zadevo preiskovati.

Dokaz simpatije.

Gonjač: »Vse kaže, da me gospod baron tima rad. Vse gonjače je že obstrčil, samo mene še ne.«

Pariz ima novo senzacijo Golo naključje je pripomoglo siromašnemu Arabcu do slave in mastnega zaslužka

Najnovejša senzacija Pariza je Arabec, ki mu pripisujejo poseben proroški dar. Do svoje popularnosti je prišel mož po golem naključju. Nedavno je prispel iz Afrike in klatil se je po Parizu. Ko je stopal nekega dne v svoji oguljeni in raztrgani obleki po zakotni pariški ulici, je srečal damo, ki jo je tebi nič meni nič prijel za roko in jo zmedenog nagovoril. Končno jo je skoraj nasilno potegnil na dvorišče bližnje hiše. V naslednjem trenutku se je pa porušila nizka hiša na kraju, kjer sta dama in Arabec malo prej stala. Ko si je dama od silnega strahu nekoliko opomogla in se je hotela Arabcu zahvaliti, da jo je rešil, ga ni bilo več.

Toda pariška javnost je kmalu zvedela za ta zanimiv dogodek in vsa njena pozornost se je obrnila na skrivnostnega Arabca. Pariški listi so pričeli poročila o čudežni rešitvi tovarnarjeve žene, ki je najela več spretnih detektivov, da bi našli zagonečnega moža. In res so ga kmalu našli. Ta čas se je pa že oglasilo mnogo podjetnih Parižanov, ki so hoteli na Arabcu dobro zaslužiti. Organizirali so živahno reklamo in proglasili Arabca za dobrega vedeževalca. Takoj je nastalo celo društvo manažerjev, čijih prva skrb je bila izpremeniti potujočega

Arabca v salonskega vedeževalca. Najprej so odpeljali Arabca v kopalnico, kjer so ga pošteno okopali, potem pa h krojaču, da je dobil moderno obleko. Končno, ko je bil Arabec že dovolj kultiviran, so mu najeli palačo, kjer prorokuje zdaj ljudem bodočnost.

Društvo manažerjev z omejeno zavezo je vložilo v to podjetje precej denarja in seveda hoče zdaj kovati iz njega masten dobiček. Čeprav so določili zelo visok honorar — za vsak pogovor z vedeževalcem 2000 frankov — so začeli navadni Parižani takoj v množicah prihajati k Arabcu. Reklama je vedno živahnejša, izredne proroške lastnosti srečnega Arabca kujejo podjetni manažerji v zvezde in zato ni čuda, da je postal vedeževalec naenkrat največja znamenitost Pariza. Mož rad deli nasvete, daje informacije o privatnih zadevah in prorokuje ljudem, kaj jih čaka v življenju. Dan za dnem prihaja k njemu več ljudi, ki bi radi videli svojo bodočnost. Arabec se drži preizkušene načela svoje slavne kolegije Pythie, tudi on odgovarja dvoumno, tako da ima vedno prav. Seveda bi mu pa vsa njegova spretnost nič ne pomagala, če bi ga usoda slučajno ne zanesla v Pariz, kjer je za take priskrnjenosti še vedno dovolj bogatih in navčnih ljudi.

Usmrčanje zločincev v Siamu

Doslej so jih obglavljali, v bodoče naj bi jih pa streljali
Kralj se upira tej reformi

Poročali smo že, da hoče siamski kralj modernizirati svojo deželo. Med drugim bi tudi rad odpravil staro navado usmrčanja zločincev z mečem. V Siamu so doslej usmrčali zločince zelo svečano. Dan pred usmrčitvijo je prinesel krvnik posebno žrtev domačemu duhu morišča. Duh prebiva kakor ptica v hišici, pritrjeni na visokem drogu na morišču. In k drogu položi krvnik svinjsko glavo, lonec riža in šopek rož, vmes pa prižge nekaj sveč. Drugi dan dobi obsojenec v ječo toliko opija in žganja, da ga popolnoma oamni. Potem ga do pasu slečejo in privežejo klečedečega k tla na morišču tako, da mu visi glava naprej. Potem začne krvnik v svečani rdeči obleki počasi plesati okrog svoje žrtve. Ostro nabrušeno sekuro drži v roki in jo vedno hitreje vihti nad glavo. Tudi ples postaja vedno hitrejši in krvnik pleše v vedno manjših krogih okrog obso-

jenca. Končno doseže divji ples vrhunec in tedaj krvnik z enim zamahom odseka obsojencu glavo.

Čeprav so siamski krvniki zelo izurnjeni, se jim ni vedno posrečilo z enim udarcem odsekati zločincu glavo. Zato je moral marsikateri krvnik svoje mučno opravilo ponoviti. In tako so nastali brutalni krvavi prizori, proti katerim je nastopil modernejše čuteči parlament. Po dolgih debatah je bil sprejet zakon, po katerem naj bi odsej zločince v Siamu streljali. Vojake naj bi streljali vojaki, civiliste pa policija. Kralj, kjer naj bi bil zločinec usmrčen, bi določilo sodišče za vsak poedini primer. Usmrčenje bi bila pa dovoljena šele 60 dni po obsodbi, da bi mogel obsojenec vložiti prošnjo za pomilostitev in da bi jo kralj lahko proučil.

Dosedanji zakoni so določali, da odloča o smrtni obsodbi ali dosmrtni ječi kralj, ne pa sodnik. Sodnik je moral kralju sporočiti, do kakšnega zaključka je prišel, kralj je pa odredil, kakšna naj bo obsodba. Parlament je prepustil odločitev sodniku, kralj bi pa imel samo pravico pomilostitve. Toda kralj tega osnutka zakona ni hotel odobriti. Češ, da je on vrhovni gospodar nad življenjem in smrtjo svojih državljanov. Parlamentu je zagrozil, da ga bo razpustil, če bo vztrajal na svojem predlogu. Med vlado v Bangkoku in kraljevskim sedežem v Cranleighu v Angliji se vodi zdaj brzojavna pogajanja in v Evropi živeči Siamci so mnenja, da se bo spor poravnal brez abdikacije.

Steklo, ki ne propušča toplote

Na kongresu zveze ameriških inženjerjev za razsvetljavo so razkazovali kemiki pittsburske steklarne novo steklo, ki propušča skoraj vse vidne žarke, kakor navadno steklo, ne propušča pa toplotnih žarkov. Toplotne žarke absorbirajo železo in njegove soli, ki imajo zeleno barvo. Novemu steklu je železo primešano in zato je modrozelenkaste barve. Kogar bi ta barva motila, jo lahko odstrani z rdečkastim filtrom.

Novo steklo je posebno prikladno za okna v pisarnah in povsod tam, kjer delajo ljudje v poletni vročini. To steklo absorbira 52% vse toplote solnčnih žarkov s tem, da absorbira nevidne infrardeče žarke, nadaljnjih 8% pa odbije, tako da gre skozi samo 40% toplote. Povsod tam, kjer bi bila poleti nezmožna vročina, v restavracijah s steklenimi stenami, v razstavnihi dvoranah, v filmskih, fotografskih in slikarskih atelejih, po pisarnah in privatnih stanovanjih, ki imajo okna proti solncu, se da novo steklo uporabiti kot učinkovito zaščitno sredstvo proti vročini.

Bolh je še dovolj

Dolgo se že govori o tem, da bolhe izumirajo. Čuli so se glasovi, da jih je napadla neka posebna kužna bolezen, na drugi strani naj bi jih pa iztrebljala tudi večja snaga ljudi. Zdi se pa, da niti kuga, niti snaga ne delujeta povsod enako učinkovito. Tako je iskala univerza v Minesoti potom oglasa v listih človeške in pasje bolhe, ki jih je potrebovala za znanstvene eksperimente. Univerza ni pričakovala, da bo dobila kdove kako mnogo bolh. Toda

bolh so ji poslali še preveč. Napovedana je bila celo polna vreča bolh in ker so pošiljatelji vedeli, da so bolhe poskočne živalice, ki skačejo, kjer le morejo, so jih poslali z letalom. In baš to je postalo bolham usodno.

Pilot je mirno sedel za krmilom in vodil letalo, ko je naenkrat začutil pikanje po hrbtu. Nekaj časa se je nemirno premikal, končno, ko je postajalo pikanje že neznošno, je pa slekel suknič in ves presenečen opazil, da je poln bolh. Zanimalo ga je, odkod toliko bolh, in tedaj je opazil, da prihajajo iz prtljage, kjer jih je bilo vse črno. Tudi na niem jih je bilo vedno več in končno si ni mogel pomagati drugače, kakor da se je spustil na tla. Bil je baš nad gozdom, imel je pa srečo, da je našel v bližini ravnic, kamor se je spustil. Sele na tleh je mogel pograbiti vrečo z bolhami in jo vreči iz letala. Tako bolhe niso prišle na univerzo.

Napoleon se vrača na Elbo

Na italijanski srednjemorski otoček Elbo je prispel te dni znani italijanski dramatik in režiser Torzano, ki hoče izdelati v italijanski in nemški verziji na zgodovinskih tleh odgovarjajoči del filma o zadnjem poglavju Napoleonove tragedije. Film bo izdelan po drami »Napoleonovih sto dni«. V glavnem mestu Elbe Portoferraiu je zdaj vse polno filmskih igralcev in režiserjev, ki so prišli obnoviti prizore iz Napoleonovega bivanja na Elbi v letih 1814 do 1815. Na Elbo sta se vrnila prav za prav dva Napoleona, in sicer Corrado Rocca, ki bo igral vlogo Bonaparta v italijanski verziji, ter znani Werner Kraus, idealni Napoleon nemške izdaje. Nekdanja rezidenca cesarja Napoleona v prvem izgnanstvu, palača dei Mulini, je bila opremljena s starinskim pohištvom točno tako, kakor predi 120 leti. Režiser Torzano hoče posneti za film izstisne prizore, ko pozdravljajo množice odhajajočega cesarja, ter ganljivo slovo Napoleona od njegove matere Leticie, ki omaguje pod težo zlih slutenj. Nov film o Napoleonu pričakuje svet z velikim zanimanjem.

Dva nevarna zločinca

Glej poročilo v večeršnjem »Slov. Narodu«

Jože Stangelj

Janez Mrvar

Iz Litije

— Preloženo učiteljsko zborovanje. JUU, sresko učiteljsko društvo za litijški okraj, je sklicalo za soboto 10. t. m. svoj občni zbor, ki pa je zaradi globoke žalosti za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. preložen na začetek decembra. Pred občnim zborom se bo vršila svečana komemoracija v počastitev spomina velikega prijatelja jugoslovenske prosvete in šole.

— Strelska družina ustanavlja mladinski odsek. Na nedeljski ježi, ki se je vršila v litijški osnovni šoli pod vodstvom predsednika g. Gajše, so bili navzoči razen odbornikov tudi vsi desetarji, voditelji strelskih edinic. O uspešnih letošnjega streljanja so poročali vsi desetarji, ki jih je 15. Vežbe na lastnem strelišču v Ravbargrabnu so pokazale prav lepe uspehe. Naša Strelska družina bo še to jesen uvedla posebne mladinske desetine, kamor bodo sprejeti mladeniči od 16. do 18. leta. Vežbanje teh desetini je prevzel davkar g. Habe. Odbor je sklepal o nadaljnjih delih na društvenem strelišču in je bil za dovršitev teh načrtov izvoljen poseben gradbeni odsek. Občni zbor Strelske družine se bo vršil v nedeljo 25. t. m. ob 9. dopoldne.

Solidarnost.

— Prijatelj, nikar ne povej moji ženi, da si mi posodil teh 500 Din. — Dobro, toda ti ne smeš povedati moji, da sem jih imel.

Narodna tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA

ZA CENI NAROČBE

APNO
žgano, spraseno ali apnenčvo
moko za apnenje vrtoč dobite
pri Kmetijski družbi v Ljubljani,
Novi trg št. 3. Sprejemajo
se naročila. 3279

Trenčočti
usnjeni sukničji ita. najbolj.
nakup pri
PRESKERJU,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

CVETLIČNI MED
od 50 kg navzgor, prodaja po
10 Din kg čebelarstvo Blaževac,
Piškorevec, via Djakovo.

HRANILNO KNJIZICO
od 15.000.- do 17.000.- Din od
ljubljanjskih zavodov iščem. —
Ponudbe na upravo »Slov. Narodac«
pod »Zasluzek 3281«

NAZANILLO!
Cenjenim damam in gospo-
tom vijudno sporočam, da sem
cene za postrežbo v obeh oddel-
kih znižal za 20 % — Cesalni
salon NAVINSEK, Ljubljana,
Selenburgova ulica. 60/T

TRANSMISIJSKO OS
50—90 mm, dolgo 1.50 m, 4
ležišča, svedrina 50—60 mm
in 5 jermenic 60—150 cm pre-
mera, rabljeno, kupi Alojzij
Petrič, Lipšenj št. 39, pošta
Grahovo — Rakek.

IVAN KACIN, DOMZALE
tvornica glasovirjev in har-
monijev. Zaloga Ljubljana,
Gospodstva cesta 12 (dvo-
rišče). Prej ko si kupte pia-
nino ali harmonij oglejte na-
še najnovejše izdelke in cene.
Istotam se sprejemajo po-
pravila in uglašanje klavirjev
3245

ZAHVALA

VSEM DAROVALCEM CVETJA, KAKOR VSEM DRUŠTVOM, KI
SO Z GODBO ALI PETJEM POCASTILI SPOMIN MOJE NEPOZABNE
SESTRE, GOSPODICNE

JOSIPINE BLUMAUER

IN ONIM, KI SO JO SPREMILI NA NJENI ZADNJI POTI, IZREKAM
SVOJO NAJISKRENEJŠO ZAHVALO.

LJUBLJANA, DNE 8. NOVEMBRA 1934.

MARIJA ŠEVČIK Z OSTALIMI SORODNIKI